

Джиджи, моя слабост

Кръстих я „Джиджи”, защото така се обърна към мен, когато я видях за пръв път:

- Джиджи тен рупи.

През август 1999-а тя беше може би на 4-5 годинки. Помня срещата ни много добре, защото се случи в деня на най-продължителното слънчево затъмнение на XX век. Тогава кацнах за пръв път в Бомбай и останах цели 68 часа в хотел „Гадж Палас“.

- Джиджи тен рупи – повтори настоятелно малката.

Сигурно бяха единствените думи на английски, които знаеше на тази крехка възраст. За разлика от другите просяци, които връхлитаха всеки чужденец, понечил да пристъпи няколко крачки встрани от относителната сигурност на главния хотелски вход, тя не се втурна след мен. Майка ѝ седеше с подвити крака на едно уширение на тротоара точно там, където луксозният мрамор на фасадата отстъпваше на сивата, тук-там пропита от мухъл задна стена на хотела. Детето все още се чудеше дали да остави безопасността на майчината прегръдка, за да тръгне с отворена длан след другите хлапета. И досега нямам представа какво означаваше нейното „джиджи”. Сигурно си мислеше, че казва нещо като: „Сър, десет рупии!” или „Дай десет рупии!”.

Много години бях обикалял клоаките на света, но бедността на Индия и просяците в бомбайския квартал „Колаба“ успяха да ме шокират. Знаех, че ако се поддам на сърцераздирателните вопли за милостиня и извадя някоя дребна монета, ще ме накачули цял грозд от малки дрипави сополанковци. Така ставаше и във Виетнам, и в Индонезия, и в Хаити... Мизерия! Не можеш да помогнеш на всички. Но тук наистина беше ужасяващо.

Опитах да се скрия от хлапетата в първото магазинче за сувенири от другата страна на улицата. Вече зад стъклената врата се обърнах и погледнах към Джиджи. В едната си ръка тя стискаше парцаливия край от сарито на майка си и смучеше мръсното си пръстче, което само преди секунди протягаше към мен. Разделяха ни стъклената врата и десетина метра от улицата. Гледаше ме втренчено, с невинния поглед на което и да е петгодишно дете по света.

Видях я и на следващия ден. Предстоеше ми излитане в два сутринта и последната вечер хапнах рано с идея да поспя час-два преди събуждането в 23.00. Беше на здрачаване, но различих силуетите на майката и детето отдалече. Тогава ми дойде идея. Бях си купил пет узрели банана от една сергия наблизко. Извадих два и когато минах покрай тях по тротоара, ги предложих на Джиджи. Хлапето се поколеба, не понечи да ги вземе веднага. Майката го сгълча. С бананите в ръка Джиджи вдигна очи към мен. А аз съм доста висок, стърча поне с една глава над тълпата в Индия. Какво ли му мина през ума на това мъниче?

* * *

След месец и нещо отново кацнах в Бомбай. На излизане от хотела не ги срещнах, но към пет часа, когато се прибирах по същия път, уморен и изплезил език от жегата, за малко да пропусна Джиджи. Защото беше сама.

Раницата ми тежеше, пълна с книгите, които бях купил за моите синове. А това дете никога нямаше да стъпи в училище, детските книжки със сигурност бяха недостижим за индийчето. Някой го бе „забил” на тротоара до хотела, да седи по цял ден с протегнатата ръка за няколко рупии, без храна и вода... Преодолях умората и се затърсих назад да купя банани.

Джиджи ме видя, но, разбира се, не ме позна. Държах бананите в лявата си ръка и тя не ги виждаше. Приближих се и тикнах един под носа ѝ. Тя подскочи от изненада, но лицето ѝ веднага грейна! Обелих банана. Детето лакомо го ухапа. Подадох още един и изчаках да се нахрани.

Наоколо веднага се завъртяха няколко хлапета, всичките по-едри от нея. Бях сигурен, че ако не остана, те ще грабнат бананите от ръцете на Джиджи, а можеше и пердах да изяде, че е излязла късметлийка.

Така започна нашата история. Няколко години летях почти всеки месец до Бомбай. Знаех, че няма значение дали ще я вали дъжд по време на мусона, или ще я пече жарко слънце през март – тя винаги просеше на едно и също място. Все там, на ъгъла до края на хотелската фасада. Растеше пред очите ми.

После майка ѝ изчезна, повече никога не я видях. Но Джиджи беше като закована на този четвърт метър от тротоара. И винаги ме гледеше втренчено, особено. Като онова афганистанче – Гула, чиято снимка обиколи света с „Нешънъл Джиографик“.

Но вместо с приказните синьозелени очи на момичето от корицата Джиджи ме фиксираше с със своите – тъмнокафяви, почти черни по индийски. Не се опитваше да ме прелъстява с усмивка, но след като си получиеше бананите, винаги ме даряваше с невинната си топлота.

Един ден ме попита на развален английски:

- Как се казваш?

- Джон – отговорих аз.

Видя ми се най-краткия и разбираем псевдоним. Учените хора едва се оправяха с Йордан, или дори само с Дан.

- Джон, ти ме харесваш, а? Дай ми десет рупии.

- Ако ти дам рупиите, някой веднага ще ти ги вземе. Затова ти купувам банани, така поне няма да си гладна.

Тя се усмихна хитро:

- Дай ми десет рупии, моля.

Този път ме разнежи и тайно бутнах банкнота в ръката ѝ...

* * *

Видях я за последен път през октомври 2006-а, след като не знаех какво става с нея за около година и половина. Едва я познах!

Стори ми се източена, разхубавена. Пубертетът беше развихрил хормоните ѝ. От малкото сополиво и немито дете нямаше и следа. Косата ѝ беше вързана с червена лента, носеше рокля – доста износена, но относително чиста. И все така ходеше боса...

Усмихна ми се:

- Хай, Джон!

- Хай.

- Ела да видиш малкото ми братче.

Момченцето стоеше точно на същото място в ъгъла, където за пръв път видях Джиджи с майка ѝ. То имаше болнав вид, ребрата му се брояха.

- Джон, моля те, купи сухо мляко за братчето ми!

Усмихнах се. Нали ми беше слабост, как да ѝ откажа!?

На двайсетина метра имаше дюкян от тези, в които продават всичко, от дъвки до презервативи. Тя вдигна братчето си и заприпка натам. Без много да му мисля, я последвах. Огледах панаира по рафтовете и видях тенекия сухо мляко от половин кило. Кимнах на продавача.

- 80 рупии, сър.

Извадих парите, платих и ѝ подадох кутията.

Джиджи малко се засуети, нали държеше с две ръце детето. Помолих за найлонова торбичка и сложих кутията вътре. Но вместо да закачи торбичката на пръста си, Джиджи ме изненада. Наведе се, сложи братчето си да седне на земята и ми направи реверанс. Засмях се от сърце! Цялата история много ме развесели.

После Джиджи вдигна братчето си и подритвайки леко черната найлонова торбичка с кутията сухо мляко, се отправи към своя ъгъл. А аз потеглих към „Лиополдс“, за да утоля следобедната жажда с бутилка бира „Кингфишър“.

В този момент се сетих, че трябва да купя сари за жената на един приятел и се отбих в магазинчето на ъгъла, срещу служебния вход на хотела. Докато собственикът трупаше пред мен стоката, аз вдигнах очи и погледнах навън през витрината. Погледът ми се спря на Джиджи. Тя беше зарязала братчето си на тротоара и отиваше някъде с найлоновата торбичка в ръка. Не се учудих. Все пак тя беше само едно малко момиче и всеки можеше да ѝ отнеме ценната придобивка. По-добре беше да прибере някъде кутията. Джиджи се спря пред дюкяна, откъдето само преди две минути бях купил млякото. Подаде го на продавача, а той бутна в ръката ѝ двайсетачка. Познах банкнотата по зеления цвят.

Нещо ме жегна. Умно! Но далаверата беше за тариката зад щанда, който прибра почти всичко от моите 80 рупии. За Джиджи остана само нещо като комисиона...

Натъжих се. И едно малко късче от сърцето ми изгоря завинаги.